

9/2013

Käymäläseura Huussi ry:n kannanotto järjestöjen kannanottoon POST2015 tavoitteista YK:n vuosikokoukseen syksyllä 2013

Käymäläseura Huussi ry haluaisi, että vesi-, sanitaatio ja hygienia (WASH) nostettaisiin esille yhdeksi keskeiseksi teemaksi Post-2015 teemoja mietittäessä.

Perustelut:

Vaikka vuosituhattavoitteiden rajapyykki 2015 lähenee, edelleen 2,5 miljardia ihmistä elää ilman käymälää. Näin siitä huolimatta, että vuonna 2010 YK:n yleiskokous hyväksyi päätöslauselman, jossa tunnustetaan oikeus turvalliseen veteen ja puhtaaseen veteen ja sanitaatioon ihmisoikeutena. Tämä ei kuitenkaan ole toteutunut, eivätkä hallitukset edelleenkään kiinnitä asiaan tarpeeksi huomiota. Sanitaation puute aiheuttaa edelleen miljoonien ihmisten, etenkin lasten, kuoleman vuosittain, sairastuttaa ihmisiä ja lisää valtioiden kustannuksia sekä terveydenhuollossa että työ- ja koulupoissaolojen osalta. Lisäksi huono sanitaatio mm. rehevöittää ja saastuttaa vesistöjä. On arvioitu, että panostukset sanitaatioon tuottavat 3-34-kertaisen määrän voittoa, mm. maiden terveydenhuoltokulujen pienemisenä.

Sanitaation parantamisella voidaan vaikuttaa epäsuorasti moniin muihin MDG:n tavoitteisiin, niistä tärkeimpinä esimerkiksi ruokaturvaan ja lapsi- ja äitikuolleisuuteen vaikuttaminen. Huono sanitaatio koskettaa kaikkia mutta se on suuressa määrin myös sukupuolisidonnainen, sillä juuri naiset ja tytöt kärsivät eniten huonon sanitaation seurauksista ja ovat usein vastuussa vesi- ja sanitaatioasioiden hoitamisesta perheessä. Lapsista erityisesti tyttöjen koulunkäynti saattaa kärsiä huonosta sanitaatiosta koulussa. Kuivakäymälöiden käytöllä ja ravinteiden turvallisella käsittelyllä voidaan ehkäistä ripulitautien lisäksi vesipulaa ja ympäristön tilan jatkuvaa heikentymistä sekä maaperän köyhtymistä erityisesti köyhimmissä kehitysmaissa. Sanitaation parantamisella voidaan kokonaisvaltaisesti parantaa ihmisten elinolosuhteita ja ympäristöä. Ekologiset sanitaatiohankkeet pystyvät turvaamaan kestävää kehitystä sekä kasvavissa kaupungeissa että maaseudulla. Niillä voidaan luoda myös työpaikkoja ja ansaintamalleja esimerkiksi paikallisyhteisöille.

Yhteenvedona toteamme, että vaikka Post 2015:ssä huomio saattaa kiinnittyä suurempiin kokonaisuuksiin ja teemoihin (esim. ihmisoikeudet) haluaisimme, ettei unohdettaisi edelleenkään ihmisen perustarpeita ja niitä "vanhoja" MDG:n tavoitteita. Huomioitavaa on, että MDG:n sanitaatiotavoite oli vasta **puolittaa** sanitaation puutteesta kärsivien määrä vuoteen 2015 mennessä, eikä tätäkään tavoitetta tulla saavuttamaan. Kuinka käy siis sen toisen puolen, jos tämä asia ei ole enää esillä uusissa tavoitteissa?